

MAGYAR TÁRSASÁGI JOG
európai kitekintéssel
és
a nonprofit szervezetek joga
I. Bevezetés

Csehi Zoltán – 2020.

2020.04.30.

1

Írott anyag:

Csehi Zoltán: A jogi személyek szabályai a 2013. évi V. törvény alapján. Budapest: Menedzser Praxis Kiadó, 2014. – együtt az alkalmazandó jogszabályok hatályos szövegével

2020.04.30.

2

ÁTTEKINTÉS

- I. Jogalanyok számbavétele
- II. Társasági jog értelmezése
- III. Számviteli szabályok és társasági jog
- IV. Csoportosítás

2020.04.30.

3

I. Jogalanyok számbavétele

- Társasági formák számbavétele:
- Ptk-ban szabályozott jogalanyok
  - egyéb jogforrások

2020.04.30.

4

1959-PTK. 568-578/A. §§ - már hat. kiv.!*1. A polgári jogi társaság*

568. § (1) A polgári jogi társaság létesítésére irányuló társasági szerződéssel a felek arra vállalnak kötelezettséget, hogy gazdasági tevékenységet is igénylő közös céljuk elérése érdekében együttműködnek és az ehhez szükséges vagyoni hozzájárulást közös rendelkezésre bocsátják. Polgári jogi társaságot a felek közös gazdasági érdekeik előmozdítására és az erre irányuló tevékenységük összehangolására, vagyoni hozzájárulás nélkül is létrehozhatnak.

(2)-(3)

(4) A társaság valamelyik tagját a személyes tevékenység alól mentesítő megállapodás semmis; ha azonban a társaságnak jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaság tagja is van, a szerződés úgy is rendelkezhet, hogy e tag csak vagyoni hozzájárulásra köteles.

2020.04.30.

5

Új-Ptk.**6:497. § [Polgári jogi társasági szerződés]**

Polgári jogi társasági szerződéssel a felek (a továbbiakban: tagok) arra vállalnak kötelezettséget, hogy közös céljuk elérése érdekében együttműködnek, a közös cél megvalósításához szükséges vagyoni hozzájárulást teljesítenek, és tevékenységük kockázatát közösen viselik.

2020.04.30.

6

Elemei:

- Jogi kötelezettségvállalás
- Együttműködésre
- Vagyon biztosítása
- Közös kockázatvállalás
- Közös cél mentén

Vagyon: közös vagyon – közös kockázattal

2020.04.30.

7

6:499. § [A hozzájárulás módja]

(1) A hozzájárulásként adott el nem használható dolgok közös használatba, az elhasználható dolgok **közös tulajdonba** kerülnek.

(2) A közös tulajdonba került dolog tulajdoni hányadával **a tag önállóan nem rendelkezhet.**

2020.04.30.

8

Ptk.3:46. § [Az egyesület fogalma]

- (1) Az egyesület a tagok közös, tartós, alapszabályban meghatározott céljának folyamatos megvalósítására létesített, nyilvántartott tagsággal rendelkező jogi személy.
- (2) Egyesület nem alapítható gazdasági tevékenység céljára.
- (3) Az egyesület az egyesületi cél megvalósításával közvetlenül összefüggő gazdasági tevékenység végzésére jogosult.
- (4) Az egyesület vagyonát céljának megfelelően használhatja, vagyonát nem oszthatja fel tagjai között, és a tagok részére nyereséget nem juttathat.

2020.04.30.

9

3:325. § [A szövetkezet fogalma és főbb tevékenységei]

- (1) A szövetkezet a tagok vagyoni hozzájárulásából álló tőkével alapított, *a nyitott tagság és a változó tőke elvei szerint működő*, a tagok gazdasági és társadalmi szükségleteinek kielégítésére irányuló tevékenységet végző jogi személy, amelynél a tag kötelezettsége a szövetkezettel szemben vagyoni hozzájárulásának szolgáltatására és az alapszabályban meghatározott személyes közreműködésre terjed ki. A szövetkezet kötelezettségeiért a tag nem köteles helytállni.
- (2) A szövetkezet tevékenysége értékesítésre, beszerzésre, termelésre és szolgáltatásra irányulhat.

2020.04.30.

10

3:88. § [A gazdasági társaság fogalma]

- (1) A gazdasági társaságok **üzletszerű közös gazdasági tevékenység folytatására**, a tagok vagyoni hozzájárulásával létrehozott, jogi személyiséggel rendelkező vállalkozások, amelyekben a tagok a nyereségből közösen részesednek, és a veszteséget közösen viselik.
- (2) A társaság nyeresége a tagokat vagyoni hozzájárulásuk arányában illeti meg, és a veszteséget is ilyen arányban kell viselniük. A társaság a tag részére tárgyévi adózott eredménye, illetve szabad eredménytartaléka terhére teljesíthet kifizetést vagy más vagyoni szolgáltatást. Semmis a társasági szerződés azon rendelkezése, amely valamely tagot a nyereségből vagy a veszteség viseléséből teljesen kizár.
- (3) A tag a többi taggal és a társaság szerveivel köteles együttműködni, nem fejthet ki olyan tevékenységet, amely a társaság céljainak elérését veszélyezteti.

2020.04.30.

11

3:89. § [Formakényszer]

- (1) Gazdasági társaság közkereseti társaság, betéti társaság, korlátolt felelősségű társaság vagy részvénytársaság formájában alapítható.
- (2) A gazdasági társaság nevében a gazdasági társaság formájára vonatkozó elnevezést kell feltüntetni.

2020.04.30.

12

Új Ptk. - könyvei

- I. Bevezető rendelkezések
- II. Az ember mint jogalany
- III. A jogi személy**
- IV. Családjog
- V. Dologi jog
- VI. Kötelmi jog
- VII. Öröklési jog
- VIII. Záró rendelkezések.

2020.04.30.

13

Új-Ptk. – III. Könyv

- 1. Rész – jogi személy általános szabályai – 1-48. §§ + 49-62. §§
- 2. Rész – egyesület – 63-87. §§
- 3. Rész gazdasági társaságok: 88-324. §§
- 4. Rész - szövetkezet – 325-367. §§
- 5. Rész -egyesülés szabályai 368-377. §§
- 6. rész - alapítvány – 378- 404. §§
- 7. Rész - az állam – 405-406. §§

2020.04.30.

14

III. Könyv 3. Rész

- IX. Cím – gazdasági társaságok közös szabályai 88-137. §§
- X. Cím – kkt. – 138-153. §§
- XI. Cím – bt. – 154-158. §§
- XII. Cím – kft. 159-209. §§
- XIII. Cím – rt. – 210-323. §§
- XIV. Cím – befolyásszerzés – 324.§
- 4. Rész - Szövetkezet - 3:325-367. §§
- 5. Rész – Egyesülés – 3:368-377. §§

2020.04.30.

15

3:3. § [A jogi személyek általános szabályainak alkalmazása]

- (1) A jogi személy általános szabályait kell alkalmazni, ha e törvény az egyes jogi személy típusokkal kapcsolatban eltérően nem rendelkezik.
- (2) A jogi személy általános szabályait megfelelően alkalmazni kell az e törvényben nem szabályozott típusú jogi személyre.
- (3) Ha jogszabály nem jogi személy szervezeteket polgári jogi jogalanyisággal ruház fel, e jogalanyokra a jogi személyek általános szabályait kell megfelelően alkalmazni.

2020.04.30.

16

Ptk-n kívüli szabályok

- Cég meghatározása
- Egyéb jogi személy formák
- Nonprofit gazdasági társaság

2020.04.30.

17

2006: V. tv.

A cég

- 2. § (1)** A cég - ha törvény eltérően nem rendelkezik - az a jogalany, amely a cégnyilvántartásba történő bejegyzéssel, üzletszerű gazdasági tevékenység folytatása céljából jön létre.
- (2) Az (1) bekezdésben meghatározott jogalany a cégnyilvántartásban akkor szerepelhet, ha bejegyzését jogszabály kötelezővé vagy lehetővé teszi.

2020.04.30.

18

Cégnév

3. § (1) A cégnévnek a választott cégforma megnevezését, valamint legalább a vezérszót kell tartalmaznia.

- (2) A vezérszó elősegíti a cég azonosítását, illetve más, azonos vagy hasonló tevékenységű cégtől való megkülönböztetését. A vezérszó a cégnévben az első helyen áll. A vezérszó idegen nyelvű kifejezés, rövidítés és mozaik szó is lehet, amelyet latin betűkkel kell feltüntetni. A cégnévben a vezérszón kívül csak magyar szavak szerepelhetnek, a magyar helyesírás szabályainak megfelelően. A cégnévben rövidítés csak a vezérszó esetén, illetve a cégforma meghatározásánál lehetséges.
- (3) A cég rövidített neve a vezérszóból és a cég formájának megjelöléséből áll.
- (4) A cégnévnek (rövidített névnek) az ország területén bejegyzett más cég elnevezésétől, illetve a 6. § (3) bekezdése szerint lefoglalt elnevezéstől - a cégforma különbözőségén túlmenően is - egyértelműen különböznie kell, és nem kelthet olyan látszatot, ami - különösen a cég tevékenységi körét és a választott cégformát illetően - megtévesztő.

2020.04.30.

19

1993:XCVI.tv.- önkéntes kölcsönös biztosító pénztár

1. § a) önkéntes kölcsönös biztosító pénztár (a továbbiakban: pénztár): természetes személyek (a továbbiakban: pénztártag) által a függetlenség, kölcsönösség, a szolidaritás és az önkéntesség elve alapján létrehozott, társadalombiztosítási ellátásokat kiegészítő, pótló, illetve ezeket helyettesítő szolgáltatásokat, továbbá az egészség védelmét elősegítő ellátásokat (a továbbiakban: szolgáltatások) szervező és finanszírozó társulás. A pénztár szolgáltatásait rendszeres tagdíjbefizetésekből, egyéni számlavezetés alapján szervezi, finanszírozza, illetve nyújtja. A pénztártevékenységhez kapcsolódó gazdálkodási és felelősségi szabályokat és jogosultságokat e törvény szabályozza;

2020.04.30.

20

Kölcsönös biztosító egyesület – 2014:LXXXVIII. tv.

17. § (1) A kölcsönös biztosító egyesület olyan kölcsönösségi alapon működő egyesület, amely kizárólag tagjával kötött - ide nem értve a passzív viszontbiztosításra irányuló szerződést - biztosítási szerződés alapján, biztosítási díj ellenében, a biztosítási feltételekben meghatározott biztosítási események bekövetkezése esetében, biztosítástechnikai elvek alapján, előre meghatározott szolgáltatást nyújt.

(2) A kölcsönös biztosító egyesületbe történő belépés feltétele a biztosítási szerződés létrejötte.

2020.04.30.

21

2009:CXLIV. tv. vízitársulatokról

2. § (1) A vízitársulat jogi személyiséggel rendelkező, közhasznú szervezetté minősíthető gazdálkodó szervezet.

- tagsági viszony
- jogi személy
- közhasznú gazdálkodó szervezet

2020.04.30.

22

Ctv. - nonprofit gazdasági társaság

9/F. § (1) A gazdasági társaság nonprofit jellegét a cégnévben a társasági forma megjelölésénél fel kell tüntetni.

(2) Az a gazdasági társaság minősül nonprofit gazdasági társaságnak és cégnevében az a gazdasági társaság tüntetheti fel a nonprofit jellegét, amelynek létesítő okirata tartalmazza, hogy a gazdasági társaság tevékenységéből származó nyereség a tagok között nem osztható fel, hanem az a gazdasági társaság vagyonát gyarapítja.

2020.04.30.

23

Folyt.

(3) Nonprofit gazdasági társaság bármely társasági formában alapítható és működtethető. Nonprofit gazdasági társaság létrejöhet úgy is, hogy a cégnyilvántartásba bejegyzett gazdasági társaság legfőbb szerve elhatározza a nonprofit gazdasági társaságként való továbbműködést.

2020.04.30.

24

II. Társasági jog értelmezése

- Mit értünk társasági jog alatt?
- Szervezeti jog?
- Nem természetes jogalanyok joga?

- Melyek ezen jogalanyok sajátosságai a gazdálkodás, felelősség, döntéshozatal, képviselőlet terén?

2020.04.30.

25

II. Társasági jog lehetséges értelmezései:

1. gazd. társaságok, Ctv., Tpt.? (EU jog)
2. 1. pont + szövetkezet
3. Ptk., Ctv., Csódtv., Tpt., Számtv.
4. 3. pont + egyéb személyegyesítő formák
5. 4. pont + nonprofit jog
6. 3. pont + konszernjog
7. 6. pont + gazdasági jog (pld. versenyjog)?
8. 7. pont + plusz nemzetközi társasági jog

2020.04.30.

26

III. Számvitel és társasági jog

Egy új fejezet, amelynek múltja van –

A könyvvezetési kötelezettség a társaságok múltjához szervesen kapcsolódik.

2020.04.30.

27

Ptk. 3:189. § [A taggyűlés kötelező összehívása]

(1) Az ügyvezető késedelem nélkül köteles összehívni a taggyűlést vagy annak ülés tartása nélküli döntéshozatalát kezdeményezni a szükséges intézkedések megtétele céljából, ha tudomására jut, hogy

- a) a társaság **saját tőkéje** veszteség folytán a törzstőke felére csökkent;
- b) a társaság **saját tőkéje** a törzstőke törvényben meghatározott minimális összege alá csökkent;
- c) a társaságot fizetési képtelenség fenyegeti vagy fizetéseit megszüntette; vagy
- d) ha vagyona tartozásait nem fedezi.

2020.04.30.

28

(2) Az (1) bekezdésben megjelölt esetekben a tagoknak határozniuk kell pótbefizetés előírásáról, a törzstőke mértékét elérő saját tőke más módon való biztosításáról vagy a törzstőke leszállításáról; mindezek hiányában a társaság átalakulását, egyesülését, szétválását vagy jogutód nélküli megszüntetését kell elhatározni. A taggyűlés ezzel kapcsolatos határozatait három hónapon belül végre kell hajtani.

(3) Ha a taggyűlés befejezését követő három hónapon belül az összehívására okot adó, az (1) bekezdés a) pontja szerinti körülmény változatlanul fennáll, a törzstőkét le kell szállítani.

2020.04.30.

29

2000:C. tv. – Számv. tv.

35. § (1) Saját tőkeként a mérlegben csak olyan tőkerészt szabad kimutatni, amelyet a tulajdonos (a tag) bocsátott a vállalkozó rendelkezésére, vagy amelyet a tulajdonos (a tag) a 36. §-ban foglaltakon túlmenően az adózott eredményből hagyott a vállalkozónál. A saját tőke részeként kell kimutatni az értékhelyesbítés értékelési tartalékát és a valós értékelés értékelési tartalékát is.

(2) A saját tőke a - jegyzett, de még be nem fizetett tőkével csökkentett - jegyzett tőkeből, a tőketartalékból, az eredménytartalékból, a lekötött tartalékból, az értékelési tartalékból és a tárgyév mérleg szerinti eredményéből tevődik össze.

(3) Jegyzett tőke részvénytársaságnál, korlátolt felelősségű társaságnál, egyéb vállalkozónál (ha e tekintetben cégbíróági bejegyzési kötelezettség terheli) a cégbíróágon bejegyzett tőke a létesítő okiratban meghatározott összegben.

(4) A (3) bekezdés szerinti vállalkozónál az alaptőke, a törzstőke, az alapítói vagyon, a vagyoni betét felemelése, illetve leszállítása miatti jegyzett tőke-változást a cégjegyzékbe való bejegyzés alapján, a bejegyzés időpontjával kell a könyvviteli nyilvántartásokban rögzíteni.

2020.04.30.

30

Saját tőke:

1. jegyzett tőke,
2. a tőketartalék,
3. az eredménytartalék,
4. a lekötött tartalék,
5. az értékelési tartalék és
6. a tárgyév mérleg szerinti eredmény

2020.04.30.

31

tőketartalék növekedéseként

36. § (1) A tőketartalék növekedéseként kell kimutatni:

- a) részvénytársaságnál a részvények kibocsátásakor, ideértve a tőkeemelési (jegyzési) ellenértéke és névértéke közötti különbséget,
- b) az a) ponton kívüli egyéb vállalkozónál a tulajdonosok (a tagok) által az alapításkor, illetve a tőkeemeléskor tőketartalékként (a jegyzési érték és a névérték különbségeként) véglegesen átadott eszközök, pénzeszközök értékét,
- c) a jegyzett tőke leszállítását a tőketartalékkal szemben,
- d) a szövetkezeti üzletrész-bevonás miatt képzett fel nem osztható vagyon összegét,
- e) a tőketartalékból lekötött tartalék visszavezetett összegét a lekötés feloldása alapján,
- f) a pénzmozgással, illetve az eszközmozgással egyidejűleg a jogszabály alapján tőketartalékba helyezett pénzeszközöket, átvett eszközök értékét.

2020.04.30.

32

Kft.- 3:186. § [Az osztalékelőleg]

(1) A taggyűlés két, egymást követő beszámoló elfogadása közötti időszakban osztalékelőleg fizetéséről határozhat, ha

- közbenső mérleg alapján megállapítható, hogy a társaság rendelkezik osztalék fizetéséhez szükséges fedezettel;
- * a kifizetés nem haladja meg a közbenső mérlegben kimutatott adózott eredménnyel kiegészített szabad eredménytartalék összegét; és
- a társaságnak a helyesbített saját tőkéje a kifizetés folytán nem csökken a törzstőke összege alá.

2020.04.30.

33

IV. Társaságok csoportosítása

- Mi alapján lehet csoportosítani?
  - tagok egymást közti viszonya
  - tag és társaság viszonya
  - társasági célok
  - társaságbeli részesedés forgalomképessége
  - magyar – európai formák

2020.04.30.

34

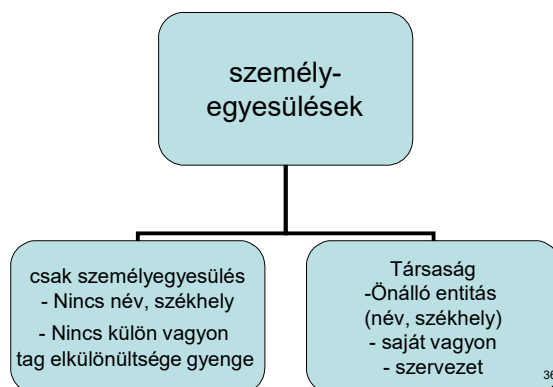
EU-formák – külön téma

- európai rt.
- európai szövetkezet
- európai társulás
- európai kft?

2020.04.30.

35

Annex - TÁRSASÁGOK

36